శ్రీ వెంకటరామా పిక్చర్స్ వారి ప్రథమ

కానుక 1

★ బ్రహ్మరథం ★

…కుడు : చిత్రపు నారాయణమూర్తి బి. ఎ.

…n Films Ltd. Release

తారాసదోహం

ఆర్ధంకి	...	నహుష
పారుపల్లి	...	అగస్త్య
రఘురామయ్య	...	శ్రీకృష్ణ
ఏ, వి. సుబ్బారావు	...	సైంధవ
శ్రీవత్స	...	ధర్మజ
డి. సత్యనారాయణ	...	భీమ
డి. సదాశివరావు	...	ఇంద్ర & అర్జున
వి. కోటేశ్వరరావు	...	ప్రజ్ఞానిధి
కుంపట్ల	...	బృహస్పతి
యం. వి. రాఘవన్	...	భరతాచారి
జయమ్మ	...	శచి
బి. యస్. సరోజ	...	జయంతి
టి. కనకం	—	మంజువాణి
శివరంజని (జూనియర్)	—	ద్రౌపది
కుమారి అనసూయ	—	ఆత్రేయి
వి. చిట్టి	—	చంపక
సౌదామిని	—	నర్తకి

ఇంకా ఎందరో కలరు

శ్రీ ప్రెస్ సుల్తాన్ బాజార్ హైద్రాబాదు.

బ్రహ్మరథం

★ క థా సం గ్ర హ ము ★

విశ్వరుపుడు ఇంద్రత్వ మందుటకై పరమేశ్వరు నిగూర్చి తపంబాచరించెను. తనపదవికి భంగము వాటిల్లునని భయపడి మహేంద్రుడు విశ్వరూపుని తపోబంగము గావింప అప్సరసల బంపెను. కాని వారి అట పాటలు వాని కడ సాగిరాలేదు. అంత మహేంద్రుడే బయలుదేరిపోయి తన వజ్రాయుధముచే తపస్సమాధిలో నున్న విశ్వరూపుని. శిరము ఖండించెను. విశ్వరూపుని తపశ్శక్తి బ్రహ్మ రాక్షసి రూపము ధరించి మహేంద్రు నావేశించి వానికి వెఱ్ఱియెత్తించెను.

ఇంద్రుని భార్య శచీదేవి తనభర్త ఉన్మాదమునకు చింతిల్లి దేవగురువైన బృహస్పతిని వేడుకొనెను. అంతట బృహస్పతి మంత్ర జలముచే మహేంద్రునకు స్వస్తత చేకూర్చెను. కాని సప్తమహర్షులు, తపస్సమాధిలో నున్న విశ్వరూపుని వధించినందులకై మహేంద్రుని పదభ్రష్టుని గావించిరి. మహేంద్రుడు భార్యాబిడ్డల స్వర్గమున నేవదలి బ్రహ్మహత్య వలన తనకు ప్రాప్తించిన పాపమును బాపు కొనుటకై తపోవనమునకు బోయెను.

భూలోకమున నహుష చక్రవర్తి శతాశ్వమేధములొనర్చి ఇంద్రపదవి కర్హుడై యుండెను. సప్త మహర్షులు ఆ రాజన్యుని యింద్రునిగా జేయ నిశ్చయించి వాని నాహ్వానించిరి. శతవృద్ధుడైన నహుషుడు తనకంతటి మహత్వము లేదని వచింపగా, మహర్షులు తమతపశ్శక్తులలో అర్ధాంశము ధారవోసి తేజశ్శక్తియు, అమృతమును ఒసంగి యవ్వనమును ప్రసాదించి నహుషరాజును మహేంద్రుని గావించిరి. నహుషుడు అఖండ రాజనీతిజ్ఞుడు. స్వర్గలోక రక్షనార్థమని ముక్కోటి భూలోక సైనికులను స్వర్గమునకు రప్పించుకొనెను. భూలోకమున తనకు మంత్రిగానుండిన ప్రజ్ఞావిధిని తనవద్దకు రప్పించుకొని యిరువురుకలసి స్వర్గ లోకము వల్లకల్లోలము గావింపదొడగిరి.

మహామంత్రి యింద్రుని కౌమార్తెయైన జయంతిని వరించి ఆమెను ఆ [illegible] కష్టముల పాలుచేసెను నహుషుడు శచిదేవిని కామించి ఆమెతో నేతకో [illegible] గించెను. వాని పోరితో వానికన్ను [illegible] పొడవచలచి శచీదేవి నీవు [illegible] మోయబడిన బ్రహ్మరథమెక్కి వచ్చితివేని నీమనోరథ మీడేర [illegible] చించెను.

మరునాడు నహుషుడు సప్తమహర్షులను, అష్ట దిక్పతులను, దేవతలను సుధర్మ సభకు రావించి తన కోరిక తెలిపెను. సప్తమహర్షులు పతివ్రతా పరాభవము తగదని తమ హితవాక్యములు తెల్పిరి కామాధుండైన నహుషునికి వారి హిత వాక్యములు రుచింపవయ్యె.

సప్త మహర్షులు నహుషునకు బ్రహ్మరథము పట్టిరి. బ్రహ్మరథము శచీ మందిరోద్యానము ప్రవేశించినది బ్రహ్మరథమునుండి నహుషుడు మేడ యుపరి భాగమున నున్న శచీదేవిని కాంచెను. ఆ కామాంధుని హృదయమున ఉద్వేగము ప్రజ్వరిల్లెను. ,,సర్ప సర్ప'' అని తన రథమునుపట్టిన అగస్త్యమహర్షిని తన్నెను. మహర్షి వుగ్రుడై సర్పాకారముతోనే కూలిపొమ్మని శపించెను నహుషుడు నిస్తేజుడయ్యెను. వాని సర్వశక్తులు సడలిపోయెను దీనుడైమహర్షుల పాదముల బడెను. నిగ్రహానుగ్రహ సమర్థులైన సప్తర్షులు వానియందు దయ దలంచి, వానికి మహా సత్వమును. పూర్వస్మృతియు. మానవభాషయు పసాదించి ద్వాపరాంతమున శాప మోక్షము కాగలదని వచించిరి.

యుగములు గడచినవి. ద్వాపరము వచ్చెను. పాండవులు కామ్యక వన మందు అరణ్యావాసము చేయుచుండిరి. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అప్పుడప్పుడు తన బావ మరదుల చూచిపోవుటకై కామ్యక వనమునకు వచ్చిపోవుచుండెను అదేవనమున నహుషుడు సర్పాకారమున శాప విమోచన దినమును ప్రతీక్షింపుచు కాలము గడుపుచుండెను

ఒకదినమున పాండవులు వేటకు పోయిరి. సర్పాకారమున నున్న నహుషుడు భీముని బంధించెను. అదే సమయమున దుర్యోధన ప్రేరితుడైన సైంధవుడు ద్రౌపదిని యెత్తుకుపోయెను. సర్పముచే బంధింపబడిన భీమున కెట్లు విముక్తి కల్గినది సర్పాకారముతో నున్న నహుషున కెట్లు శాపవిమోచనము కల్గినది! సైంధవునిచే యెత్తుకొని పోబడిన ద్రౌపది గతి యేమైనది!—పాంచాలిని యెత్తుకు పోయిన సైంధవుని గతి యేమైనది? వెండితెరపై గాంచి ఆనందింపుడు.

★ పాటలు ★

ప్రార్థన

జై జై జై తిరుమల నిలయా జై జై జై
వెంకట రమణా, సంకట హరణా, పాహి,

దేహి శరణం శ్రీశైల శైలేశ జై జై జై.
సకలచరాచర జగతీ వ్యాపక, సదాభగణః చరణా
వందే ముకుంద మాధవశౌరీ మంగళకారీ ॥ జై ॥

చారుకేశిరాగం—ఆదితాళం

శచి : నీవే నా దైవము. అంబ, నీవే నా దైవము ॥నీవే॥
దేవీ కాత్యాయనీ, అంబ
కాళీ నీ పాద ధూళి మూలాధారమే. ॥నీవే॥
భువన మూలాధారమె శ్రీ గౌరి
బాలేందు మౌళినీ, శ్రిత లోకైక పాలినీ
స్వారాజ్య జీవమీవె. దేవీ కావవే, మంగళ ॥నీవే॥
దేవీ కావవే శ్రీగౌరి

రాగమాలిక - ఆదితాళం

నహు : కర్మ నిష్ఠుడగు వాడె యోగీ ॥కర్మ॥
కర్మ ఫలము విడువాడె త్యాగీ
కర్మమె శక్తి కర్మమె భక్తి ॥కర్మ॥
కర్మ యోగమే భుక్తి ముక్తి
ఆహితాగ్నియై హవ్య కవ్యముల
ఆచరించు నతడే సుఖ యోగి.
పంచ యజ్ఞముల బ్రహ్మార్పణ మని
పాలించిన యతడే సుఖయోగి ॥కర్మ॥

నహుష :

భుజపీఠిన్ నిఖిలక్ష్మాతల భరం
బున్ బెద్ద కాలంబుమో
సి జరా క్రాంతుండనైతి; చేతికయిన
చ్చెన్ బెద్దవాడా యయా
విజితారాతి; తపోవనంబుల పరిశ్రాం
తిన్ జేరి మీ పాద పం
కజ సేవన్ సుఖియింతు ఏమిటికి ఇంకన్ నాకు జంఝాటముల్

అగస్త్య:

స్నేహముచే ముఖ్యులచే అమరేంద్రునిగా విధింప స
న్నాహ మొనర్తుమా ఒక యనామికుడ; నీవు శతాశ్వమేధ ని
ర్వాహక సార్వభౌముడవు పాత్రుడ; వీ మొగమోట లేల ఉ
త్సాహమున గ్రహింపు మిక దైవత రాజ్య రమా కరాబ్జమున్.

ప్రజ్ఞానిధిమంతి: పోయమా పొమ్మికన్ పో పో యమా పొమ్మికన్.
నీ ప్రలాపములు—చాలునిక, సాగవిట, నాకు తెలుసు నీదు
మహిమల్ పో॥
నీ ప్రతాపము దురాలాపము, మహాఘోరము నీ అహంకారము
మంత్రిని కుతంత్రిని నియంతినని యెరుంగవా,
వచ్చిన దారిన్ త్రొక్కుము వేగన్ పో॥

జయంతి: మంజరీ...అహ హ హా హ్హా
సుమ మంజరీ॥
దేవి పూజకె నోచినావు, దివ్య
మే నీతావి, ధన్యమే నీజీవి
తేటి యంటని, మేటి సుమంబ
ధన్యురాలవుగదే మం॥
సురభిల సుమనో మందారంబుల
హారముగా నిను గుచ్చి శ్రీభవాని
సేవజేసి, నీతో నేను
తరింతు, నీతో నేను తరియింతు మం॥

ప్రజ్ఞానిధిమంత్రి: పంతిరాగంలావణి.

ఆహా జయంతి, లలితకలా జీవంతి
లావణ్య సుధాస్రవంతి, ఆహ జై జై వంతి,
జయతు జయతు జయంతి

శచీ: ఫీలు—లావణి.

మాతా, గౌరీ, ఏది నాకిట దారి మాతా॥
నా మనోవిభు జాడాలేదు, ఎటనున్నారో ఏమైనారో
ఆశాజ్యోతి కానగరాదు
ఏది నాకిట దారి మాతా॥
త్రిభువన జననీ, మాత
భవానీ దీనుల మొరవిన రావా
నీ కటాక్షమేదీ, భవానీ
జయ జయ జననీ మంగలగౌరి.
ఏది మాకిట దారి మాతా॥

దేవకన్యలు: బేహాగ్ — ఖేమట

దేవ, దేవా సుపర్వలోక సార్వభౌమా,
దివ్యతేజసుధీ. కల్పభూజ, అశేష దే॥
నాట్యలీలా సంగీత కళాపోషక,
లోకపాల కిరీట, పాదపీఠికా
సిద్ధవిద్యాధరి విలాస నాటిక
జయజయ జై నహుషేంద్రా,
త్రిభువన సార్వభౌమ, దివ్య
తేజా సుధీకల్ప భూజా, అశేష దే॥

శచి: పహాడి — లావణి,

బ్రతుకే నిరాశ, మనసా, వగపేలా బ్ర॥
పెనుగాలిలో దీపికలీలా విలయపయోధిజీవన
నౌకా జలతరంగముల, విల పోయే బ్రి॥

మీరె తుపాను, జారె చుకాను, నాధ్రువతార,
జ్యోతిమలంగ లేనేలేదు, సుఖాశ—
సురేశా. మహేశా॥ బ్రి॥

నహుష: పద్యం

నలినిపత్ర తుషారబిందువులు కాంతా
భాగ్యముల్ రాక పో
కలు తానింత నెరుంగడా? పదవి
భగంబైన నేమాయె వే
ల్పులతో పాటుగ యింటనుండిన తనున్ బొమ్మందునా? కాని క్రం
తల యే కాకి దివాంధమటడగి యుండన్ జన్నె పాకారికిన॥

జయంతి: ఫీల్ లావణి

వీణా, మధురగీతి, ఏదీ సుధాను సారిణి
ఆనందగీతి పాడవె=ఆశాతరంగల వూపవె వీణా॥
జీవన తరువె, మోడైపోయె, చిలికింపు నాద సుధల
వసంతశోభా కులికింప పాడరా, రా, గా మయూర,
ప్రేమవిపంచి రాగముతో షడ్జమ మందర యేకరీతి,
ప్రేమధా మధుగీతి

నహుష:

అలఘుస్థావర జంగమంబయిన బ్రహ్మాండంబు శాసింతు, యక్షులు
గంధర్వులు కిన్నరుల్ సుర దిగీశుల్ నాకు దాసానుదాసులు
నా గీచిన గీటు దాటరు, తపస్వుల్ నిత్యమే నెక్క అందలముం
మోయరె మోయడన్న, కనుసన్నన మింటిస ప్తుబూషులున

శచి: రాగమాలిక లావణి

బ్రోవవమ్మ దేవి, కల్యాణి, నవే కావె మాపాలి దైవతము ॥బ్రో॥
నిదు చరణ రాజీవ రేణువున నిఖిల జగము నిర్మించు విధాత
హరి ధరియించు హరుడు హరించు
అఖిలేశ్వరి దాన వేళ హనన
తారకమే నీపద సేవా, భవతారకమే నీఃద సేవ,
పరమయోగిజన భావితమె, భవతారకమే నీపద సేవా,
ప్రణవనాద రసికే భవపుల పాలిత మాసుగతిమీవె. ॥బ్రో॥

ఆదరింపవమ్మా, శాంకరీ,
అఖిలలోక శుభకరి శ్రీకరి
ఆదిశక్తి అఖిలలోకేశ్వరి
జననీ నీ మహిమలను పొగడ
సాధ్యమా. సింహేంద్ర మధ్యమ ॥బ్రో॥

రాగం-మండ్ తాళం ఖేమట

రథముముందుకు సాగె, ధరణి వెనుకకులోగ
వీడేది గోచరించు, రేపడే అస్తమించు ॥రథము॥
బీజాంకురము లే, సుమఫల వూజములై
భూమిలో చరాచరములు పుట్టి పెరిగి లయమౌ,
శిశులై పొరాట పాయపు చెరలాట
ముసలి తొక్కులాట నరుని దివారాత్రముల యాట,
కృతయుగమై, త్రేతా చనె, ద్వాపర మే తేరె
కాలచక్ర హేలా, ప్రపంచ కథాలీలా,
వేళకు నీ విధి ముగి చి వేగమె చనుమా.
వేవేగమె చనుమా, కాలముతో నే పరుగిడుమా

దుర్గా కేరవ

శిష్యులు: కను మతిడే పరమాత్మ. అదొ గతడే పరమాత్మ
ఆత్రేయ: కంటీ. కనుగొంటీ, శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ
శిష్యులు: వనమె పావనమాయె,
తపోవనమె పావనమాయె
మన తపోవనమె పావనమాయె
ఆత్రేయ: రండీనివేదింప పాంచాలికి
శిష్యులు : ఊ, పద, పద,
ఆత్రేయ : దేవి దేవీ, రావమ్మ
దయ చేసినారు రావమ్మ
ద్రౌపతి : ఏకరమ్మా
ఆత్రేయ : నీ కూరిమి సైదోడు
నీ ఆపదలకైన వాడూ
నిను చూచిపోవచ్చినాడు
పాంచాలీ, మన వనమాలి

ద్రౌపది: దేశ్ రాగం—తాళం లావణి

రావోయీ, అన్నయ్యా ఈ రేడు లోకముల కన్నయ్యా,
చెలియలిమాటే మరచితివా, దయమాలితివా, వనమాలి.
కరుణించితివా, ఈ నాటికిమము
యదుకులమాళీ, రావోయి, రావోయి, రావోయీ!

కృష్ణుడు: పద్యం

చం॥ నాడీ తాతలు తండ్రులున్ గురువు లన్నల్ దమ్ము లే మైరి,
ఎవ్వాడేనిన్, గులపత్ని కాయవమతిన్ వారించే నే. ఇతయున్
జూడం సైచినవారి పాపమె దహించున్ నీకు తోడై, రణక్రీడా
జీవుడు రాచపుట్టు వెవడీ గీడ్పాటు సైరింపనా॥

ఉ॥ మచ్చరమూని ఆ దురభిమాని సుయోధను డిన్ని పాట్లకున్
దెచ్చినమిమ్ము ధర్మవొక దిక్కు—యి, కాచె దురోదరంబునన్
అచ్చకు భార్యనిడ్చిన గరాసుదనంబది యోర్చునట్టిదే,
అచ్చపు రాచపుట్టు, రుధిరాన్నము గాక పరాన్న మోర్చునే

సైంధవ: భైరవి—కేరవ

పాండవ వీరచరిత్రము వినుడీ
పరమపవిత్రము జనులార
॥పాం॥
ఖండిత వైరులు, చండ
ప్రతాపులు
సత్యాచారులు, ధర్మోద్ధారులు
॥పాం॥

★ ★ ★

సంకేత పరిజ్ఞానము

దర్శకుడు:

చిత్రపు నారాయణమూర్తి బి. ఏ.

కవి:

కవితాకళానిధి, బలిజేపల్లి

శబ్దగ్రాహకుడు:

యం. బి. వాల్కే

ఛాయాగ్రాహకుడు:

సి. యం మారి (**C. M. Mari**)

చిత్రకళ:

టి. వి. యస. శర్మ

సంగీతం.

మోతీ బాబు

నృత్యం:

వెంపటి సత్యనారాయణ.

స్టుడియో;

శోభనాచల

రా బో చి త్ర ము

శి వ పా ర్వ తి

(కనడి చిత్రము)

తారాగణం:— కెంపరాజ, శాంతా, సుమతి.

భ క్త మా ర్కం డే య

తారాగణం:— వి. గగ్గయ్య, టి. రామకృష్ణ శాస్త్రి, జి. యస్. స్వామి

శాంతకుమారి. శకుంతల.